

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Aan de Vaste Commissie van Financiën uit de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
mr. R.F. Berck
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Amsterdam, 9 oktober 2003

**Betreft: NOB commentaar op wetsvoorstel Wijziging van enkele belastingwetten c.a.
(Belastingplan 2004), Kamerstuknummer 29.210**

Geachte leden van de Commissie,

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: *de Orde*) heeft met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel Wijziging van enkele belastingwetten c.a. (Belastingplan 2004) en ziet daarin aanleiding tot de volgende reactie.

1. SAMENVATTING

Het commentaar van de Orde laat zich samenvatten tot de volgende hoofdpunten:

1.1 De Orde heeft een aantal principiële bezwaren tegen de afschaffing van de facilitering van VUT- en prepensioenregelingen:

- (a) De Orde betreurt het dat de wetgeving op het gebied van VUT- en pensioenregelingen na alle eerdere wijzigingen wederom wordt gewijzigd, met name omdat het hier lange termijnregelingen betreft.
- (b) Het voorstel tot afschaffing van de fiscale facilitering van VUT- en prepensioenregelingen past, naar het oordeel van de Orde, niet in het fiscale systeem: inkomsten die, zoals de burger dat ervaart, niet "genoten" zijn, mogen ook nog niet in de belastingheffing worden betrokken.
- (c) Daarnaast heeft de Orde grote moeite met het feit dat de aanpassingen in de pensioenopbouw een materieel terugwerkende kracht met zich brengen. Werknemers die door de aan te brengen wijzigingen ineens de maximale pensioenopbouw (bijna) hebben bereikt, kunnen niet langer (of niet maximaal) fiscaal gefacilieerd (de normaal te achten) 2% per jaar opbouwen, terwijl zij wel die verwachting hadden.

N | O | B

- (d) Het valt de Orde op dat het voorstel niet ingaat op het overgangsrecht bij de Wet fiscale behandeling pensioenen (Witteveen). Op 1 juni 1999 bestaande pensioenregelingen dienen uiterlijk per 1 juni 2004 te worden aangepast aan de Witteveennormen. Het Witteveenkader biedt een aantal mogelijkheden die in onderhavige wetsvoorstel weer worden teruggenomen. Het ziet er dus naar uit dat belastingplichtigen hun pensioenregelingen tweemaal binnen korte tijd moeten aanpassen. De Orde acht een dergelijke dubbele aanpassing binnen korte tijd ongewenst en pleit ervoor de overgangsregeling bij Witteveen met een half jaar te verlengen tot 1 januari 2005.

1.2 De Orde heeft eveneens een aantal principiële kanttekeningen bij het voorstel om de hypotheekrenteaftrek eigen woning te beperken.

- (a) De Orde betreurt het dat de fiscale regelgeving met betrekking tot de eigen woning, die zo veel belastingplichtigen aangaat, verder wordt gecompliceerd. Daarbij heeft de Orde principiële bezwaren tegen het feit dat de fiscus op de stoel van de belastingplichtige gaat zitten en bepaalt hoe de belastingplichtige bepaalde vermogensbestanddelen moet financieren. Belastingheffing zou volgend moeten zijn en niet bepalend.
- (b) De ruimte voor renteaftrek wordt onder het voorstel mede bepaald door de mate waarin de verkochte woning met vreemd vermogen was gefinancierd. De Orde is van mening dat de wijze van financiering van de verkochte woning geen invloed behoort te hebben op de mate waarin de nieuwe woning met vreemd vermogen mag worden gefinancierd.
- (c) Naar de mening van de Orde zou een regeling waarbij het verschil tussen de verkoopprijs (verminderd met de verkoopkosten) en de aankoopprijs (vermeerderd met daarbij behorende kosten en eventuele kosten van onderhoud en/of verbetering) van de verkochte woning als vervreemdingssaldo wordt aangemerkt, evenwichtiger zijn en in wetstechnisch opzicht eenvoudiger.
- (d) De regeling zou verder aan rechtvaardigheid kunnen winnen door het vervreemdingssaldo te corrigeren met de inflatiecijfers.
- (e) Huiseigenaren die hun woning in het verleden met eigen vermogen hebben gefinancierd, worden door de maatregel bij verhuizing in de toekomst geconfronteerd met een renteaftrekbeperking die is veroorzaakt door de gekozen wijze van financiering. De Orde is van mening dat deze materiële terugwerkende kracht onaanvaardbaar is en dat tot de waarde van de woning op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van de maatregel, geen sprake zou mogen zijn van een latente eigenwoningreserve.

1.3 Het voorstel tot invoering van gedeeltelijke belastingplicht voor pensioenfondsen brengt naar de mening van de Orde rechtsonzekerheid met zich mee.

- (a) Teneinde pensioenfondsen tijdig te kunnen laten inspelen op het wetsvoorstel, verdient het naar het oordeel van de Orde aanbeveling zo spoedig mogelijk de concretisering van het begrip commerciële activiteiten van pensioenfondsen in het wetsvoorstel te realiseren.

- (b) Daarnaast lijkt het voorstel gevolgen te hebben voor dividenden en interest uit de Verenigde Staten ontvangen door Nederlandse pensioenfondsen. Nu zijn die in de V.S. vrijgesteld van bronbelasting op basis van artikel 35 van het verdrag. De bewoordingen "algemeen vrijgesteld" maken het twijfelachtig of pensioenfondsen na invoering van de gedeeltelijke belastingplicht nog voor deze regeling kwalificeren.
- (c) De Orde meent dat het ongewenst is dat pensioenfondsen niet langer zouden kunnen participeren in beleggingsinstellingen en stelt dan ook voor pensioenlichamen afzonderlijk te vermelden in artikel 28, tweede lid, onderdeel c ten tweede Wet Vpb 1969, waarin een opsomming wordt gegeven van de aandeelhouders die kwalificeren voor de toepassing van het regime van de fiscale beleggingsinstellingen.

1.4 De Orde wijst erop dat woningcorporaties op dit moment reeds vennootschapsbelastingplichtig zijn over commerciële activiteiten als gevolg van regelgeving van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu. De Orde vraagt zich dan ook af waarom de aanpassing van de subjectieve vrijstelling in de vennootschapsbelasting noodzakelijk is. Voorts is de Orde van mening dat een woningcorporatie die niet-kernactiviteiten heeft ondergebracht in een belastingplichtige dochtermaatschappij, niet belastingplichtig zou moeten worden.

Meer in detail vraagt de Orde uw aandacht voor de volgende technische opmerkingen.

2. AFSCHAFFING FACILIERING VUT- EN PREPENSIOENREGELINGEN

2.1 Algemeen

De Orde betreurt het dat de wetgeving op het gebied van VUT- en pensioenregelingen na alle eerdere wijzigingen wederom wordt gewijzigd, met name omdat het hier lange termijnregelingen betreft. Dit veroorzaakt veel maatschappelijke onrust en komt de betrouwbaarheid van de overheid als wetgever niet ten goede. Zo is bijvoorbeeld in een eerder stadium aangegeven dat ten aanzien van bestaande VUT-regelingen de fiscale facilitatie zal blijven doorlopen, zij het vanaf 2009 tot uiterlijk 2020 alleen in de vorm van overgangsregelingen. Bij het op 1 juni 1999 invoeren van de mogelijkheid om in een periode van ten minste tien jaar versneld een prepensioen fiscaal gefacilieerd op te bouwen (voor de periode tussen het 60^e en het 65^e levensjaar) verwacht men niet dat nog vóórdat iemand een volledig prepensioen heeft kunnen opbouwen, de regeling weer wordt afgeschaft.

2.2 Afschaffing VUT- en prepensioenregelingen

Het voorstel tot afschaffing van de fiscale facilitatie van VUT- en prepensioenregelingen past, naar het oordeel van de Orde, niet in het fiscale systeem: inkomsten die, zoals de burger dat ervaart, niet "genoten" zijn, mogen ook nog niet in de belastingheffing worden betrokken. Belastingheffing moet immers maatschappelijk gedragen worden, rechtvaardig worden bevonden en met zo min mogelijk pijn geheven worden.

Het voorstel de aanspraak op VUT-uitkeringen te belasten op het moment dat de uitkeringen ingaan en dan de gehele aanspraak in één keer in de heffing te betrekken kent veel haken en ogen. Het betalen van een dergelijke heffing zal voor de werknemer vaak tot financieringsproblemen leiden. Het lenen zonder zekerheden zal op die leeftijd ook niet eenvoudig zijn. Indien de VUT-gerechtigde kort na het ingaan van de VUT-uitkeringen overlijdt, zal de heffing ook niet worden teruggedraaid.

N | O | B

Daarenboven rijst de vraag hoe in internationale verhoudingen, bij de heffing over de uitkeringen, met de heffing ineens over de aanspraak rekening moet worden gehouden. Dat de VUT-aanspraken en de aanspraken op prepensioen en overbruggingspensioen vervolgens van box 1 naar box 3 overgaan, leidt overigens ook tot een (administratieve) lastenverzwaring voor de uitvoerende instanties, die de daarvoor benodigde gegevens dienen te verstrekken.

2.3 Materieel terugwerkende kracht

De Orde juicht toe dat de huidige opbouwpercentages (2% per jaar bij een eindloonstelsel) gehandhaafd blijven, maar is - mede gezien de verwachtingen die door de overheid/wetgever zijn gewekt in het Witteveenkader - teleurgesteld over het feit dat het maximaal op te bouwen pensioen verlaagd wordt van 100% naar 70% eindloon en dat de pensioenrichtleeftijd wordt verhoogd van 60 naar 65 jaar. Het verhogen van de pensioenrichtleeftijd is zeker een hard gelag voor degenen die reeds op jonge leeftijd zijn gaan werken en degenen met een fysiek (zoals bouwvakkers) of geestelijk zwaar beroep, van wie - realistisch gesproken - bijna niet verwacht kan resp. mag worden dat ze in staat blijven tot hun vijftenzestigste door te werken. Indien er al een verhoging van de pensioenrichtleeftijd zou moeten plaatsvinden, lijkt er naar de mening van de Orde hooguit een rechtvaardiging resp. maatschappelijk draagvlak te vinden voor een ophoging van de pensioenrichtleeftijd naar bijvoorbeeld 62 jaar.

Daarnaast heeft de Orde grote moeite met het feit dat de aanpassingen in de pensioenopbouw een materieel terugwerkende kracht met zich brengen. Werknemers die door de aan te brengen wijzigingen ineens de maximale pensioenopbouw (bijna) hebben bereikt, kunnen niet langer (of niet maximaal) fiscaal gefacilieerd (de normaal te achten) 2% per jaar opbouwen, terwijl zij wel die verwachting hadden. De Orde pleit hiervoor een overgangsregeling te treffen.

2.4 Afschaffing stamrechtvrijstelling

Het afschaffen van de stamrechtvrijstelling bevat naar het oordeel van de Orde een onaanvaardbare overkill. Indien de wetgever wenst dat deze vrijstelling niet kan worden benut voor VUT-achtige regelingen of prepensioenregelingen, moet de wettekst daartoe worden aangepast, zodat de stamrechtvrijstelling toepasbaar blijft in andere situaties dan die van vervroegde uittrekking. Naar de mening van de Orde ligt een aftopping in verband met hoge afvloeiingsbedragen meer voor de hand. Daartoe zou met betrekking tot de stamrechtvrijstelling een absoluut bedrag als maximum kunnen worden ingevoerd of een koppeling aan salaris en diensttijd zou bijvoorbeeld kunnen worden aangebracht.

De algemene opmerkingen ten aanzien van het afschaffen van de stamrechtvrijstelling gelden mutatis mutandis ook voor het laten vervallen van de Reserve uitgesteld salaris.

De kritiek van de Orde op het afschaffen van de fiscale faciëring van de overbruggingslijfrente sluit aan bij de hierboven genoemde kritiek, waar nog aan kan worden toegevoegd dat deze afschaffing ook gevolgen heeft voor niet-werknemers, waarvan men kan afvragen of dat de bedoeling is.

Voorgesteld wordt om de definitie van 'een regeling voor vervroegde uitkeringen' naar te leggen in art. 13b, derde lid, Wet LB 1964 en uit te breiden. Zo stelt de regering voor om niet langer te eisen dat het moet gaan om een *periodieke* uitkering.

N | O | B |

Een regeling die voorziet in slechts één uitkering ter overbrugging van de periode tot het ingaan van pensioen/AOW of ter aanvulling van een pensioenuitkering valt onder de VUT-definitie. Indien bijvoorbeeld een werknemer in het verleden in verband met zijn ontslag een stamrecht heeft bedongen dat voorziet in een of meer uitkeringen vóór de pensioendatum, kan dit als VUT-regeling kwalificeren. Het gevolg daarvan is dat de gehele aanspraak belast is op het moment dat de eerste uitkering vloeit, tenzij de overgangsregeling voor op 31 december 2003 bestaande VUT-regelingen van toepassing is. De voorgestelde overgangsregeling geldt echter niet voor een regeling waarvan de uitkeringen na 31 december 2004 ingaan. De Orde beveelt aan om te regelen dat een regeling op grond van een vóór 31 december 2004 gesloten stamrechtovereenkomst in de zin van art. 11, eerste lid, onderdeel g, Wet LB 1964, niet als VUT-regeling geldt.

Voorts bevreemdt het de Orde dat in het Belastingplan 2004 VUT- en prepensioenregelingen de facto volledig worden afgeschaft, terwijl in het gelijktijdig met dit voorstel bij de Tweede Kamer ingediende wetsvoorstel Levensloopregeling opname van het in het kader van de levensloopregeling gespaarde verlof twee jaren vóór de pensioeningangsdatum is toegestaan. Dit lijkt immers sterk op een prepensioenregeling. De Orde vraagt naar de staatssecretaris naar het waarom van deze twee uiteenlopende regelingen en verzoekt de staatssecretaris beide elementen nog eens te overdenken.

2.5 Ongeclausuleerde uitbreiding navorderingsbevoegdheid

De regering stelt voor om in art. 10, vierde lid, Wet LB 1964 te bepalen dat tot het loon behoren uitkeringen en verstrekkingen ingevolge een tot het loon behorende aanspraak, voorzover de aanspraak ten onrechte niet in de heffing van loonbelasting is betrokken. Blijkens de toelichting strekt deze bepaling ertoe zeker te stellen dat de fiscus kan heffen over uitkeringen ter zake van aanspraken die naderhand niet *zuiver* blijken te zijn. Onduidelijk is of het de bedoeling is dat dit nieuwe heffingsrecht beperkt is tot pensioenaanspraken of zich mede uitstrekt tot andere aanspraken, zoals bijvoorbeeld de in art. 11, eerste lid, onderdeel f, Wet LB 1964 bedoelde aanspraken die naar aard en strekking overeenkomen met aanspraken ingevolge de ZW, Wet arbeid en zorg, WAO en WW. Uit het gebruik van het woord *zuiver* in de toelichting begrijpt de Orde dat de regeling het oog heeft op pensioenaanspraken, maar de voorgestelde tekst geeft blijk van een bredere reikwijdte. De Orde pleit ervoor de regeling in de tekst te beperken tot uitkeringen uit pensioenaanspraken. Meer in zijn algemeenheid constateert de Orde dat de wetgever met deze maatregel materieel de navorderingsbevoegdheid ter zake van ten onrechte niet in de heffing betrokken aanspraken uitbreidt, door aan te grijpen bij de uitkeringen uit dergelijke aanspraken. De Orde is van mening dat een dergelijke ongeclausuleerde materiële uitbreiding van de navorderingsbevoegdheid de rechtszekerheid van de belastingplichtige ernstig aantast, temeer nu het wetsvoorstel geen overgangsrecht aan de maatregel koppelt, zodat de Belastingdienst de mogelijkheid krijgt om te heffen over uitkeringen ter zake van alle in het verleden ten onrechte niet in de heffing betrokken aanspraken.

2.6 Overgangsmaatregelen

Met betrekking tot de overgangsregelgeving voor bestaande VUT- en pensioenregelingen verzoekt de Orde een langere overgangsperiode te hanteren omdat deze regelingen vaak onderdeel uitmaken van langlopende afspraken in het kader van collectieve pensioenregelingen, arbeidsvoorwaarden, CAO's e.d.

Te snelle invoering betekent bijvoorbeeld ook dat verzekeraars geconfronteerd worden met een enorme administratieve lastenverzwaring met betrekking tot nog niet aangepaste collectieve pensioenregelingen, waarbij een administratieve splitsing moet worden aangebracht tussen een zuiver pensioendeel (box 1) en een box 3-deel. Het aanpassen van de computersoftware en de inrichting van de administratie kost daarenboven eveneens veel tijd. Verder verzoekt de Orde de wetgever expliciet aan te geven dat wanneer een op 31 december 2003 bestaande VUT-regeling, prepensioenregeling e.d. in 2004 wordt aangepast, deze regeling nog tot 1 januari 2005 (of beter nog later) onder het overgangsrecht blijft vallen (als een zogenoemde op 31 december 2003 bestaande regeling).

2.7 Samenhang met Wet fiscale behandeling van pensioenen (Witteveen)

Het is de Orde opgevallen dat in het wetsvoorstel niet wordt ingegaan op het overgangsrecht bij de Wet fiscale behandeling pensioenen (Witteveen) die per 1 juni 1999 is ingevoerd. Op 1 juni 1999 bestaande pensioenregelingen die toen niet voldeden aan de Witteveennormen, dienen uiterlijk per 1 juni 2004 te worden aangepast aan de Witteveennormen. Het Witteveenkader biedt mogelijkheden die in onderhavige wetsvoorstel weer worden teruggenomen, zoals bijvoorbeeld een vol pensioen op 60-jarige leeftijd (Witteveen) versus op 65-jarige leeftijd (onderhavig wetsvoorstel). Het ziet er dus naar uit dat belastingplichtigen hun pensioenregelingen tweemaal binnen korte tijd moeten aanpassen, nl. eenmaal per 1 juni 2004 aan de Witteveennormen en nogmaals per 1 januari 2005 aan de normen van het onderhavige wetsvoorstel. De Orde acht een dergelijke dubbele aanpassing binnen korte tijd niet wenselijk en verzoekt de staatssecretaris de overgangsregeling bij de Wet fiscale behandeling pensioenen (Witteveen) met ruim een half jaar te verlengen tot uiterlijk 1 januari 2005. Alsdan kunnen de aanpassingen aan beide wetten synchroon verlopen.

Mocht dit niet mogelijk (blijken te) zijn, dan verzoekt de Orde de staatssecretaris te bevestigen dat de op 1 juni 1999 bestaande pre-Witteveen pensioenregelingen per 1 juni 2004 moeten zijn aangepast aan de Witteveennormen en pas per 1 januari 2005 aan de normen van het onderhavige wetsvoorstel. Het bij onderhavig wetsvoorstel voorgestelde overgangsrecht (het voorgestelde art. 38c, art. 38d en art. 38e Wet LB 1964) zou tot andere conclusies kunnen leiden, nl. dat voor pensioenregelingen die op 31 december 2003 niet voldoen aan de Witteveennormen (maar pas per 1 juni 2004 hieraan zullen gaan voldoen), geen uitstel kan worden verkregen tot 1 januari 2005. Een pensioenregeling die op 31 december 2003 niet voldoet aan de Witteveennormen, is immers geen pensioenregeling "als bedoeld in artikel 18a", zoals het voorgestelde art. 38e Wet LB 1964 eist. Om dan toch uitstel tot 1 januari 2005 te kunnen krijgen, zouden deze pensioenregelingen de facto dus per 31 december 2003 moeten zijn aangepast aan de Witteveennormen. Als dit zo is, wordt het overgangsrecht bij de Wet fiscale behandeling pensioenen (Witteveen) de facto met een half jaar teruggebracht. Dit acht de Orde in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel en dient te worden voorkomen.

3. MAATREGELEN MOBILITEIT

De Orde juicht de vereenvoudiging van de regelgeving voor woon-werkverkeer toe. Alleen is de Orde wel bezorgd over het feit dat door het vervallen van de vergoedingentabel voor het reiskostenforfait de administratieve lasten zullen toenemen, omdat de vergoeding zal moeten worden afgestemd op de werkelijk afgelegde kilometers. Ook is de Orde minder te spreken over het feit dat degenen die hun eigen auto gebruiken voor zakelijke reizen, niet zijnde woon-werkverkeer, door de vergoeding van slechts € 0,17 per kilometer geconfronteerd worden met een forse financiële tegenvaller.

De Orde is van mening dat het niet noodzakelijk is een afzonderlijke vrijstelling in de Wet LB 1964 op te nemen voor de verstrekking van parkeerplaatsen bij de plaats van werkzaamheden. De verstrekking van parkeerplaatsen bij de werkplek zal in zijn algemeenheid niet zijn aan te merken als een beloningsvoordeel, omdat het objectief niet als loon is bedoeld. In de visie van de Orde dient onnodige regelgeving te worden voorkomen.

4. BEPERKING HYPOTHEEKRENTAFTREK EIGEN WONING

4.1 Algemeen

De Orde betreurt het dat de fiscale regelgeving met betrekking tot de eigen woning, die zo veel belastingplichtigen aangaat, verder wordt gecompliceerd. Ook heeft de Orde principiële bezwaren tegen het feit dat de fiscus op de stoel van de belastingplichtige gaat zitten en bepaalt hoe de belastingplichtige bepaalde vermogensbestanddelen moet financieren. Belastingheffing zou volgend moeten zijn en niet bepalend.

Zou het parlement toch besluiten te kiezen voor deze “bijleenregeling eigen woning”, dan is de Orde van mening dat de regeling aan transparantie zou winnen door de bepalingen omtrent de eigen woningschuld en de bepalingen omtrent (ontstaan, afname en toename van) de eigen woningreserve in afzonderlijke artikelen onder te brengen. Voorts heeft de Orde de volgende opmerkingen van technische aard.

4.2 Beperking op grond van vervreemdingssaldo rechtvaardiger

In de voorgestelde regeling heeft de regering als uitgangspunt genomen dat – globaal gezegd – het verschil tussen de verkoopopbrengst van de verkochte woning verminderd met de daarop voor de verkoop rustende eigen woningschuld moet worden aangewend voor financiering van de nieuwe woning (althans, voor dat bedrag is geen renteaftrek mogelijk). De ruimte voor renteaftrek wordt daarmee mede bepaald door de mate waarin de verkochte woning met vreemd vermogen was gefinancierd. De Orde is van mening dat de wijze van financiering van de verkochte woning geen invloed behoort te hebben op de mate waarin de nieuwe woning met vreemd vermogen mag worden gefinancierd. Naar de mening van de Orde zou een regeling waarbij het verschil tussen de verkoopprijs (verminderd met de verkoopkosten) en de aankoopprijs (vermeerderd met daarbij behorende kosten en eventuele kosten van onderhoud en/of verbetering) van de verkochte woning als vervreemdingssaldo wordt aangemerkt, evenwichtiger zijn en in wetstechnisch opzicht eenvoudiger. De aankoopprijs en de vervreemdingsprijs zijn immers geen grootheden die in de loop van de tijd wijzigingen kunnen ondergaan.

4.3 Inflatiecorrectie

De regeling zou verder aan rechtvaardigheid kunnen winnen door het vervreemdingssaldo te corrigeren met de inflatiecijfers. In de nu voorgestelde regeling bouwt een starter op de woningmarkt door gedeeltelijke eigenvermogenfinanciering onmiddellijk een latente eigenwoningreserve op, terwijl geen sprake is van enige groei van het eigen vermogen die verband houdt met de aangekochte woning. In dit verband onderschrijft de Orde de opmerking van de Raad van State dat de gekozen vorm starters stimuleert tot financiering met vreemd vermogen. De Orde merkt daarenboven op dat de voorgestelde regeling stimuleert tot financiering van onderhouds- en/of verbeteringskosten met vreemd vermogen.

N | O | B

Ook door de afkoop van rechten van erfpacht, opstal of beklemming en onderhouds- en/of verbeteringskosten te financieren met eigen vermogen, zal de eigenwoningbezitter een latente toekomstige eigenwoningreserve over zich afroepen. Het doel van de regeling, het wegnemen van een fiscale impuls om opvolgende aankopen volledig te financieren, terwijl uit de verkoop van de oude eigen woning middelen zijn vrijgekomen om (een deel van de) koopsom te voldoen, kan ook worden bereikt zonder de door de Raad en de Orde gesignaleerde neveneffecten namelijk door het verveemdingssaldo niet te koppelen aan de bestaande eigen woningschuld.

4.4 Onaanvaardbare materiële terugwerkende kracht

Huiseigenaren die hun woning in het verleden met eigen vermogen hebben gefinancierd, worden door de maatregel bij verhuizing in de toekomst geconfronteerd met een renteaftrekbepanking die is veroorzaakt door de gekozen wijze van financiering. De Orde is van mening dat tot de waarde van de woning op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van de maatregel, geen sprake zou mogen zijn van een latente eigenwoningreserve.

De Orde merkt op dat, indien een verhuizende belastingplichtige eerst een nieuwe woning koopt en vervolgens de huidige verkoopt, hij achteraf kan worden geconfronteerd met een niet verwachte renteaftrekbepanking. Dat zal in het algemeen het geval zijn als de belastingplichtige de opbrengst van de te verkopen woning te laag heeft ingeschat en daarop de financiering van de nieuwe woning heeft afgestemd. Indien de belastingplichtige de opbrengst van de woning te hoog heeft ingeschat, is het hem echter niet toegestaan voor het verschil alsnog een aanvullende eigen woningschuld aan te gaan. Door de systematiek van de bijleenregeling blijft dit financieringsgat ook bij opvolgende woningen bestaan. De Orde pleit ervoor deze verschillende behandeling te heroverwegen.

4.5 Technische opmerkingen

- (a) De Orde acht het voorgestelde art. 3.119a Wet IB 2001 uitermate technisch vormgegeven en niet eenvoudig te doorgronden. Dit komt mede door de naar de mening van de Orde weinig logische opbouw van het artikel. Het eerste lid bevat een definitiebepaling die elders in de fiscale wetgeving doorgaans aan het eind van een artikel wordt aangetroffen. Het tweede lid bevat een bijzondere regeling voor het goedkoper gaan wonen, welk lid naar de mening van de Orde ook beter een andere plaats kan krijgen in het artikel. Het derde lid bevat wederom een definitiebepaling. Pas bij het vierde lid komt de kern van het artikel naar voren, namelijk dat bij vervreemding van een eigen woning een vervreemdingssaldo wordt toegevoegd aan een eigenwoningreserve, gevolgd door het vijfde lid dat de afnamen van de eigenwoningreserve regelt. Het verdient volgens de Orde aanbeveling om de transparantie van het artikel te vergroten en het vierde, vijfde en zesde lid vooraan in het artikel te plaatsen en pas daarna de overige (definitie)bepalingen. Hierbij kan naar de mening van de Orde het eerste en derde lid beter worden geïntegreerd.
- (b) Het is de Orde niet duidelijk hoe het voorschrift dat de afname van de eigenwoningreserve ingevolge het voorgestelde vijfde lid van art. 3.119a Wet IB 2001 niet verder dan tot nihil kan plaatsvinden, zich verhoudt met de opmerking in de artikelsgewijze toelichting bij het vierde lid dat het vervreemdingssaldo eigen woning negatief kan zijn.

N | O | B

Kan, indien de tegenprestatie bij de verkoop van de oude woning minder bedraagt dan de eigen woningschuld, in dit verband wel een negatieve eigenwoningreserve ontstaan? Zo ja, betekent het eerstgenoemde voorschrift dan dat er dan geen verdere verlaging van de eigenwoningreserve kan plaatsvinden? Meer in het algemeen wordt met het hier bedoelde voorschrift bereikt dat financiering van de verwerving van een eigen woning met eigen vermogen leidt tot een latente eigenwoningreserve. In de lijn met hetgeen de Orde hiervoor heeft opgemerkt, is de Orde van mening dat er geen principieel bezwaar is tegen het overbrengen van eigen vermogen van de eigenwoningregeling (box 1) naar bijvoorbeeld box 3, voorzover het betreft vermogen dat de belastingplichtige zelf naar de eigenwoningregeling heeft overgebracht. In dit verband beveelt de Orde aan om het voorschrift dat door financiering met eigen vermogen geen negatieve eigenwoningreserve kan ontstaan, te schrappen. Mobiliteit van kapitaal is in Nederland een verworvenheid die volgens de Orde zo veel mogelijk gekoesterd moet worden. Alleen indien sprake is van misbruik, hetgeen niet het geval is, acht de Orde een ingreep van de wetgever gerechtvaardigd.

- (c) De Orde vraagt zich af hoe de bijleenregeling uitpakt indien een eigen woning door een van de kinderen uit de nalatenschap van een overleden ouder wordt verkregen, en een deel van de overbedelingsschuld resp. inbrengschuld aan de verkrijging van de eigen woning moet worden toegerekend. De Orde vraagt de regering te bevestigen dat in dat geval bij dat kind een latent vervreemdingssaldo ontstaat dat bij de aankoop van een opvolgende woning de mogelijkheden tot financiering met vreemd vermogen beperkt.
- (d) De regering stelt in art. 3.119a, zesde lid, Wet IB 2001 een bepaling voor die regelt dat de eigenwoningreserve vervalt, voorzover die is toe te rekenen aan een vervreemdingssaldo eigen woning dat tien jaar geleden is toegevoegd. De kennelijke strekking van deze bepaling is dat het vermogen dat tien jaar geleden in de eigenwoningregeling is gevormd, na ommekomst van deze termijn niet meer verplicht voor financiering van een opvolgende eigen woning hoeft te worden aangewend. De Orde begrijpt uit de systematiek van de bijleenregeling dat een in jaar 1 gevormde eigenwoningreserve (bijvoorbeeld door een initiële financiering met eigen vermogen) bij een opvolgende koop (tenzij er sprake is van goedkoper wonen) tenietgaat en bij de verkoop van de opvolgende woning tot ten minste hetzelfde bedrag (bij gelijkblijvend of stijgend prijsniveau) wederom ontstaat. Indien dit juist is, brengt dit mee dat de tienjaarstermijn bij verhuizing naar een gelijkwaardige of duurdere koopwoning binnen tien jaar steeds opnieuw aanvangt. Aangezien statistisch een gemiddeld koophuis in Nederland binnen de termijn van tien jaar van eigenaar verwisselt, zou dit betekenen dat de voorgestelde verzachtingsmaatregel voor de meeste huiseigenaren geen effect sorteert. De Orde vraagt de regering om dit te bevestigen en zo nodig de regeling te heroverwegen. De Orde is voorts van mening dat een vijfjaarstermijn beter zou aansluiten bij de maatschappelijke realiteit. Ook een vijfjaarstermijn is naar de opvatting van de Orde voldoende om misbruik door tijdelijk huren te voorkomen.

N | O | B |

- (c) De Orde vraagt de regering te bevestigen dat indien een kind van de ouders een eigen woning krachtens schenking verkrijgt, dit kind bij elke opvolgende koop tot de waarde van de krachtens schenking verkregen woning geen renteaftrek meer geldend kan maken. De Orde constateert dat dit niet het geval is als de woning door de ouders voor een zakelijke prijs wordt verkocht aan dat kind en de koopsom vervolgens wordt kwijtgescholden.
- (f) De Orde zou het op prijs stellen als de regering aan de hand van concrete voorbeelden zou ingaan op de invloed van de partnerregeling op de bijleenregeling, de invloed van het regime voor kapitaalverzekeringen eigen woning op de eigenwoningregeling en de invloed van de 30-jaarstermijn op de bijleenregeling.
- (g) Hoewel de Orde begrip heeft voor de gedachte achter de bijleenregeling eigen woning, heeft de Orde wel moeite met het feit dat het 'vervreemdingssaldo eigen woning' niet deels mag worden aangewend voor met de verhuizing samenhangende kosten, zoals de kosten van behang, vloerbedekking, gordijnen e.d. Op basis van de thans voorliggende tekst zullen veel huishoudens gedwongen zijn bij te lenen voor de met de verhuizing samenhangende kosten. Daarmee worden deze huishoudens geconfronteerd met niet van hun inkomen aftrekbare rente. De Orde verzoekt daarom aan het slot van de tweede volzin van het voorgestelde art. 3.119a, vierde lid Wet IB 2001 toe te voegen "alsmede verminderd met de met de verhuizing samenhangende kosten. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld voor de toepassing van dit lid, waaronder regels of sprake is van met de verhuizing samenhangende kosten".
- (h) De Orde vraagt zich af hoe wordt omgegaan met het feit dat de aflossing van de oude lening met betrekking tot de oude eigen woning plaatsvindt enige tijd nadat de oude woning is verkocht. Met andere woorden, moet voor de aflossing van de oude schuld geen redelijke tijd vanaf het moment van vervreemding van de woning worden gegund, gedurende welke periode de rente wel als eigenwoningrente in aanmerking mag worden genomen?
- (i) De in het tweede lid van art. 3.119a Wet IB 2001 opgenomen zesmaandstermijn beoogt te bewerkstelligen dat de bepaling alleen ziet op situaties waarbij sprake is van een reële eigen woning. Naar het oordeel van de Orde kan ook ingeval de bewoning zes maanden of minder heeft geduurd sprake zijn van een reële eigen woning. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan situaties van echtscheiding of overplaatsing/verhuizing in verband met het werk. De Orde verzoekt de regeling op dit punt aan te passen.
- (j) In het vijfde lid van art. 3.119a Wet IB 2001 wordt de term "kosten ter verwerving van een eigen woning" gehanteerd. De Orde stelt het op prijs als wordt aangegeven wat naast makelaarscourtage, overdrachtsbelasting c.q. omzetbelasting, notariskosten vanwege de akte van levering alsmede bouwrente die ziet op de periode tot het aangaan van de koop-/aannemingsovereenkomst nog meer onder deze term valt. Voorts vraagt de Orde de staatssecretaris te bevestigen dat onder het begrip "kosten ter verwerving van een eigen woning" behalve bovenstaande bijkomende kosten ook de aankoopsom zelve dient te worden verstaan. Dit blijkt volgens de Orde uit de in de memorie van toelichting gegeven voorbeelden. Overigens acht de Orde een dergelijke wetsystematiek weinig consistent en in strijd met de elders in de Wet IB 2001 gevolgde systematiek.

N | O | B |

Elders in de Wet IB 2001 omvat het begrip "kosten" nimmer (mede) de aankoopprijs resp. kostprijs van het vermogensbestanddeel. De Orde verwijst als voorbeeld naar de aanmerkelijkbelangregeling, waar de kosten separaat zijn omschreven als onderdeel van de verkrijgingsprijs; de aankoopprijs van de aandelen wordt aldaar omschreven als de tegenprestatie bij de verwerving. De Orde vraagt het begrip "kosten ter verwerving van een eigen woning" te heroverwegen en onderscheid te maken tussen de "kosten" ter zake van de verwerving van de eigen woning en de aankoopprijs zelve. De aanmerkelijkbelangregeling kan naar de mening van de Orde model staan op dit punt. De gedachten van de Orde gaan hierbij uit naar het definiëren van een vervreemdingsprijs als de tegenprestatie bij de vervreemding verminderd met de ten laste van de vervreemder komende kosten enerzijds en een verwervingsprijs als de tegenprestatie bij de verwerving (incl. de uitgaven voor onderhoud en verbetering van de woning) vermeerderd met de ten laste van de verwerver komende kosten anderzijds. Het verschil tussen beide prijzen kan dan worden gedefinieerd als het vervreemdingssaldo dat vervolgens wordt toegevoegd aan de eigenwoningreserve. De Orde meent dat een dergelijke wijze van wetgeving bijdraagt aan de transparantie en kenbaarheid van de nieuwe bijleenregeling. Zoals het nu in onderhavig wetsvoorstel wordt voorgesteld, heeft het de Orde nogal wat moeite gekost om de nieuwe bijleenregeling te doorgronden.

- (k) In het vijfde lid, onderdeel c, van art. 3.119a Wet IB 2001 is een doelmatigheidsgrens van € 5.000 opgenomen. De Orde vraagt zich af of het de bedoeling is dat iemand die € 9.800 aan verbeterings- of onderhoudskosten maakt, waarbij de rekening voor de helft in december wordt betaald en voor de andere helft in januari van het daaropvolgende jaar, geen recht heeft op afname van de eigenwoningreserve. Overigens vindt de Orde een doelmatigheidsgrens van € 5.000 aan de hoge kant. Een bedrag van € 1.000 lijkt de Orde meer gepast.
- (l) Uit voorbeeld 8 in de artikelsgewijze toelichting op het voorgestelde art. 3.119a Wet IB 2001 blijkt dat de eigenwoningreserve vervalt bij overlijden van de belastingplichtige. De Orde vraagt de staatssecretaris waar uit de voorgestelde wettekst blijkt dat dit het geval is. Mocht dit niet expliciet uit de wettekst blijken, dan verdient het volgens de Orde aanbeveling om het zesde lid van het voorgestelde art. 3.119a Wet B 2001 op dit punt aan te vullen.
- (m) De Orde vraagt zich af hoe moet worden omgegaan met mensen die voorheen in het buitenland hebben gewoond, aldaar meerdere eigen woningen hebben gehad (waarbij nooit een eigenwoningreserve zal zijn vastgesteld) en vervolgens in Nederland een eigen woning verwerven. Voorts vraagt de Orde zich af wat de invloed is van het tijdelijk buiten Nederland gaan wonen van een belastingplichtige die in Nederland een woning aanhoudt, indien de woning in Nederland al dan niet nog als hoofdverblijf kan worden aangemerkt.
- (n) Naar de mening van de Orde dient in het eerste lid van art. 3.119b Wet IB 2001 het als eerste genoemde "van" te worden vervangen door "aan". Evenzo kan in het vijfde lid van art. 3.119b Wet IB 2001 beter het woord "de" vóór het woord "herziening" worden geplaatst. De Orde vraagt de regering te bevestigen dat het een belastingplichtige die geen beschikking eigenwoningreserve heeft (aangevraagd), vrij staat met andere middelen de omvang van de eigenwoningreserve aannemelijk te maken.

N | O | B

De Orde begrijpt uit de voorgestelde regeling dat een eenmaal onherroepelijk vaststaande beschikking eigenwoningreserve niet door de belastingplichtige eenzijdig kan worden herzien. De Orde vreest dat, mede gezien het complexe karakter van de voorgestelde regeling, veel belastingplichtigen de reikwijdte van een ontvangen beschikking eigenwoningreserve niet zullen doorgronden, met name omdat een dergelijke beschikking nog geen invloed heeft op de aftrekbaarheid van rente ter zake van de lopende eigenwoningsschuld. In dit verband verzoekt de Orde de regering te overwegen om bij ministeriële regeling aan de inspecteur de verplichting op te leggen de eventuele gevolgen van een beschikking eigenwoningreserve (eventueel door middel van een gestandaardiseerde bijlage) zo veel mogelijk inzichtelijk te maken.

- (o) Met betrekking tot het in art. XXVI, onderdeel B, opgenomen overgangsrecht ter zake van vorming eigenwoningreserve vraagt de Orde zich af wat precies bedoeld wordt met betrekking tot “een op 31 december 2003 reeds bestaande schriftelijke koopovereenkomst” resp. “verkoopovereenkomst”, mede gezien de Wet Koop onroerende zaken (met de daarin opgenomen drie dagen bedenktijd).

5. BELASTEN COMMERCIËLE ACTIVITEITEN PENSIOENFONDSEN

De Orde mist een meer algemene afweging – dus zowel fiscaal als niet-fiscaal - over de activiteiten die pensioenfondsen en professionele verzekeraars mogen verrichten. De Orde vraagt zich verder af wat precies wordt bedoeld met de zin “Voor het aanbieden van pensioenproducten blijven de fondsen vrijgesteld, mits zij in niet meer dan beperkte mate commerciële activiteiten verrichten” in paragraaf 6.1 van de memorie van toelichting. In het voorgestelde art. 5, eerste lid, onderdeel b, Wet VPB 1969 wordt immers het begrip “behoudens voorzover” gebruikt, hetgeen niet goed te rijmen lijkt met de zinsnede “mits zij in niet meer dan beperkte mate”. Teneinde pensioenfondsen tijdig te kunnen laten inspelen op het wetsvoorstel, verdient het naar het oordeel van de Orde aanbeveling zo spoedig mogelijk de concretisering van het begrip commerciële activiteiten van pensioenfondsen in het wetsvoorstel te realiseren. Er dienen naar het oordeel van de Orde duidelijke en uitvoerbare regels te komen ten behoeve van het opstellen van balansgegevens, inzake posten die verband houden met de commerciële activiteiten, alsmede inzake de afbakening van pensioenactiviteiten ten opzichte van commerciële activiteiten.

Is de indruk van de Orde juist dat het begrip “commerciële activiteiten” uitsluitend ziet op door pensioenfondsen in Nederland aan te bieden – nader in te vullen - diensten en niet op de wijze waarop pensioenfondsen de ontvangen pensioenpremies beleggen? Blijven pensioenfondsen in feite integraal vrijgesteld van vennootschapsbelasting indien zij de commerciële activiteiten hebben ondergebracht in belastingplichtige vennootschappen? De Orde wijst er op dat vele pensioenfondsen thans aandelenpakketten houden in niet-beursgenoteerde fiscale beleggingsinstellingen (zie ook hierna).

De Orde constateert voorts dat de voorgenomen invoering van gedeeltelijke belastingplicht voor pensioenfondsen voor andere wettelijke regelingen en de toepassing van belastingverdragen eveneens een aantal gevolgen heeft die nadere aandacht verdienen. De Orde noemt in dit kader het volgende.

N | O | B

- (a) In artikel 28, tweede lid, onderdeel c ten tweede Wet Vpb 1969 wordt een opsomming gegeven van de aandeelhouders die kwalificeren voor de toepassing van het regime van de fiscale beleggingsinstellingen. De Orde constateert dat pensioenfondsen als gevolg van de nu voorgestelde regeling niet langer onder de noemer "lichamen die niet zijn onderworpen aan een in enige vorm naar de winst geheven belasting of daarvan zijn vrijgesteld" vallen. De Orde meent dat het ongewenst is dat pensioenfondsen niet langer zouden kunnen participeren in dergelijke instellingen en stelt dan ook voor pensioenlichamen afzonderlijk te vermelden. De Orde meent dat een en ander eenvoudig bewerkstelligd worden door in artikel 28 tweede lid, onderdeel c ten tweede voor de woorden "dan wel" de volgende tekst op te nemen: "*(...), pensioenfondsen zoals genoemd in artikel 5, eerste lid, onderdeel b Wet op de vennootschapsbelasting 1969 voor zover de aandelen of bewijzen van deelgerechtigdheid verband houden met het uitvoeren van de dit artikel genoemde regelingen (...)*".
- (b) Op basis van artikel 10, eerste lid Wet div. 1965 kan een pensioenfonds teruggave krijgen van ingehouden Nederlandse dividendbelasting (na afloop van het kalender jaar waarin de dividendbelasting is ingehouden). Op basis van een besluit van het Ministerie van Financiën kan gedurende het kalender jaar twee maal een verzoek ingediend worden vooruitlopend op het verzoek na afloop van het kalender jaar. Artikel 10 is na 1 januari 2004 niet meer van toepassing op pensioenfondsen. Zij zullen dan een verrekening van dividendbelasting moeten claimen in hun aangifte Vennootschapsbelasting, hetgeen tot gevolg heeft dat een pensioenfonds langer op zijn geld moet wachten (en het gaat hierom aanzienlijke bedragen, dus om een aanzienlijk rentenadeel). De Orde meent dat een aanvullende regeling voor pensioenfondsen ook hier op zijn plaats is;
- (c) De invoering van gedeeltelijke belastingplicht voor pensioenfondsen heeft grote gevolgen voor dividenden en interest uit de Verenigde Staten ontvangen door Nederlandse pensioenfondsen. Nu zijn die in de V.S. vrijgesteld van bronbelasting op basis van artikel 35 van het verdrag. De bewoordingen "algemeen vrijgesteld" maken het twijfelachtig of pensioenfondsen na invoering van de gedeeltelijke belastingplicht nog voor deze regeling kwalificeren. Dit punt zou naar de Orde meent in ieder geval meegenomen moeten worden in de verdragsonderhandelingen met de V.S. (zo niet eerder). Ook overigens kan het creëren van partiële belastingplicht van belang zijn voor de toepassing van verdragen (bijvoorbeeld voor het zijn van inwoner).

De Orde acht het gewenst dat expliciet op deze neveneffecten wordt ingegaan.

Ten slotte constateert de Orde dat in artikel 5, eerste lid, onderdeel b Wet Vpb 1969 de bewoordingen 'geheel of nagenoeg geheel' zijn gehandhaafd. Nu commerciële activiteiten van pensioenfondsen voortaan belast gaan worden vraagt de Orde zich af of deze eis niet gemist dan wel afgeschaft kan worden?

6. BELASTEN COMMERCIEËLE ACTIVITEITEN WONINGCORPORATIES

In het Persbericht bij het Belastingplan 2004 wordt gesuggereerd dat pas als gevolg van de voorgestelde wetswijziging vennootschapsbelastingheffing over de commerciële activiteiten van corporaties aan de orde zou zijn. Het Persbericht spreekt in dit verband over "*Om marktverstoringen tegen te gaan worden hun commerciële activiteiten voortaan wel belast.*"

N | O | B |

De Orde wil er op wijzen dat ook op dit moment reeds vennootschapsbelasting wordt geheven over commerciële activiteiten van corporaties. Dit is het gevolg van de regelgeving van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu. In de woorden van MG 2001-26: "De door mij toegestane nevenactiviteiten dienen, tenzij het gaat om kleinschalige activiteiten, (...) in een verbinding ondergebracht te worden. Deze eis uit het BBSH is de beste manier om aan het (...) uitgangspunt van een gelijk speelveld en de daaruit voortvloeiende eisen te voldoen (bijvoorbeeld voor wat betreft fiscaliteit en financiering)." (BBSH = Besluit Beheer sociale-huursector.) Voor een dergelijke verbinding gelden de gebruikelijke fiscale regels; de subjectieve vrijstelling voor woningcorporaties is niet van toepassing. Aanpassing van de subjectieve vrijstelling in de vennootschapsbelasting lijkt derhalve niet nodig.

Wel lijkt de voorgestelde omschrijving van de kernactiviteiten van een corporatie – de verkrijging, het bezit, het beheer en de vervreemding van anders dan tijdelijk door hen verhuurde woningen – af te wijken van de omschrijving die het Ministerie van VROM geeft aan "kernactiviteiten". Het gevolg hiervan zou kunnen zijn dat vennootschapsbelasting geheven gaat worden over activiteiten, die volgens de huidige regels van VROM kernactiviteiten zijn. In onderdeel I B a van MG 2001-26 worden o.a. de volgende activiteiten kernactiviteiten genoemd, die de corporatie zowel binnen als buiten de rechtspersoon van de toegelaten instelling mogen uitvoeren:

- (a) het technische beheer van woningen van anderen zoals VVE's - waar de fiscale wettekst alleen spreekt over *eigen* woningen van corporaties;
- (b) de verhuur van bedrijfspannen voor zover deze een (fysieke) samenhang hebben met de woningen van de corporatie - waar de fiscale wettekst alleen spreekt over *woningen*;
- (c) de ontwikkeling en de verhuur van buurthuizen en wijkcentra in het kader van de leefbaarheid - waar de fiscale wettekst alleen spreekt over *verhuurde woningen*;
- (d) het (ten behoeve van ouderen, gehandicapten en personen die zorg of begeleiding behoeven) bouwen en beheren van woon-zorgcomplexen en de bij die complexen behorende gemeenschappelijke ruimten en fysieke infrastructuur - waar in de fiscale wettekst alleen *woningen* onder de vrijgestelde kernactiviteiten worden begrepen;
- (e) het (voor de doelgroep ouderen, gehandicapten en zorg/begeleiding-behoevenden) tot stand brengen van service- en dienstenpakketten en van zorgarrangementen - waar in de fiscale wettekst alleen werkzaamheden met betrekking tot verhuurde *woningen zélf* onder de vrijgestelde kernactiviteiten worden gerangschikt.

De Orde is van opvatting dat een woningcorporatie die de niet-kernactiviteiten heeft ondergebracht in een belastingplichtige dochtermaatschappij, niet belastingplichtig zou moeten worden. M.a.w. de combinatie van het houden van deelnemingen in belastingplichtige lichamen - zoals thans is voorgeschreven door het BBSH – en het uitoefenen van de kernactiviteit zou niet moeten leiden tot het vervallen van de subjectieve vrijstelling voor de corporatie. Daarnaast zou de nieuwe regeling niet moeten bemoeilijken dat corporaties bezit poolen in een (niet-beursgenoteerde) fiscale beleggingsinstelling.

N | O | B |

Daartoe zouden zij moeten blijven kwalificeren als subjectief vrijgestelde lichamen in de zin van artikel 28 lid 2 letter c van de wet vennootschapsbelasting indien zij de niet-kernactiviteiten hebben ondergebracht in een belastingplichtige dochtermaatschappij. De Orde bepleit de wetgeving op dit punt te verduidelijken?

De Orde wijst op de administratieve lastenverzwaring voor woningcorporaties, terwijl de wetgever naar een administratieve lastenvermindering zou moeten streven.

Tenslotte rijst de vraag naar de Europeesrechtelijke consequenties van de voorgestelde wijziging in het fiscale regime voor woningcorporaties. Indien de huidige fiscale vrijstelling voor woningcorporaties is aan te merken als een (bestaande) steunmaatregel, dan zal een wijziging daarvan wellicht moeten worden aangemeld bij de Europese Commissie. Een aanpassing van het BBSH daarentegen vermijdt de Europeesrechtelijke complicaties van een aanpassing in de fiscale vrijstelling. De Orde acht derhalve heroverweging van de voorgestelde regeling met betrekking tot de corporaties gewenst.

7. REPARATIE WAARDERING PENSIOENVERPLICHTINGEN IN EIGEN BEHEER

Hoewel de Orde begrip heeft voor de budgettaire afwegingen, heeft de Orde moeite met het niet langer toestaan van de premie-bij-indienstredingsmethode, aangezien de Hoge Raad heeft beslist dat deze methode toelaatbaar is. De Orde bepleit dan ook een heroverweging van dit voorstel. De Orde vindt het ook niet te rijmen dat de Hoge Raad de premie-bij-indienstredingsmethode als een methode beschouwt die in overeenstemming is met algemeen aanvaarde actuariële grondslagen, waarin de memorie van toelichting wordt opgemerkt dat deze methode in de verzekeringswereld niet of nauwelijks voorkomt. Als dit namelijk zo is, rijst toch de vraag waarop de Hoge Raad baseerde dat deze methode naar algemene actuariële grondslagen aanvaardbaar was als die in de verzekeringswereld niet of nauwelijks wordt toegepast. Het ligt toch voor de hand om voor de beoordeling of een waarderingmethode naar algemene actuariële grondslagen aanvaardbaar is, te kijken wat in de verzekeringswereld op dit punt gangbaar is. Het verbaast de Orde dat de staatssecretaris en de Hoge Raad op dit punt tot verschillende conclusies komen. Voorts vindt de Orde dit ook een achterhoedegevecht, want het huidige art. 3.29 Wet IB 2001 is per 1 januari 1995 (Brede herwaardering II) ingevoerd om de destijds op grote schaal bij eigenbeheerpensioenen toegepaste lineaire methode af te schaffen. Dit doel is bereikt. Dan vindt de Orde het wel ver gaan als nu ook nog een methode die in elk geval volgens de Hoge Raad in overeenstemming is met algemeen aanvaarde actuariële grondslagen, moet worden afgeschaft. In vergelijking met de achtergrond van het huidige art. 3.29 Wet IB 2001 beschouwt de Orde dit als spijkers op laag water zoeken.

Verder vindt de Orde het voorgestelde art. 8, zesde lid, eerste volzin, Wet Vpb 1969 te vaag geformuleerd, omdat in feite continu moet worden gekeken naar wat in de praktijk in relatie met professionele verzekeringsmaatschappijen als gangbaar kan worden beschouwd. De Orde vraagt zich af hoe een belastingplichtige dat zou kunnen beoordelen en meent dat dit criterium onwerkbaar is. Daarenboven vindt de Orde het uit wetsystematisch oogpunt vreemd dat de nieuwe waarderingsregels voor pensioenverplichtingen alleen voor lichamen als bedoeld in artikel 19a, eerste lid, onderdeel d, Wet LB 1964 moeten gaan gelden en niet voor de in artikel 19a, eerste lid, onderdeel e, Wet LB 1964 genoemde natuurlijke personen.

N | O | B

Ook het voorstel om de leeftijdsterugstelling te beperken is een reactie op een door een belastingplichtige gewonnen procedure (HR 13 maart 1996, nr. 30 705, BNB 1996/217). De in de memorie van toelichting aangedragen argumentatie kan de Orde niet overtuigen. De leeftijdsterugstelling van 5 resp. 6 jaar wordt bij professionele verzekeraars wel geaccepteerd. Indien men voor eigenbeheersituaties op allerlei fronten dezelfde regels wil laten gelden als voor professionele verzekeraars gelden, dan dient dit naar de mening van de Orde ook op het gebied van de leeftijdsterugstelling te geschieden. Bovendien eist de PSW dat er een voldoende voorziening is. Iedere keer wordt er door een fiscale wetswijziging iets van de fiscale pensioenverplichting afgesnoept. Aangezien pensioenlichamen zowel een fiscale berekening als een PSW-berekening dienen te maken, leidt dit tot extra administratieve lasten. De Orde verzoekt te komen tot meer coördinatie tussen de fiscale en PSW-regelgeving waardoor tot administratieve lastenverlichting kan worden gekomen. Verder vraagt de Orde zich af of de opmerking in paragraaf 2.8.2 van de memorie van toelichting dat de levensverwachting in de jaren 2000-2050 voor mannen zal toenemen van 75 naar 80 jaar en voor vrouwen van 81 naar 83 jaar, ertoe leidt dat het toepassen van een leeftijdsterugstelling van vijf jaar voor de (33-jarige) man en twee jaar voor de (36-jarige) vrouw (derhalve nog los van een leeftijdsterugstelling op basis van autoselectie) aanvaardbaar is.

Ten slotte heeft het de Orde verbaast dat wordt voorgesteld om deze bepaling op te nemen in (art. 8, zesde lid, van) de Wet Vpb 1969, waar de Orde opname in de bron "winst uit onderneming" in de Wet IB 2001 logischer had gevonden. Via art. 8, eerste lid, Wet Vpb 1969 werkt dit dan automatisch door naar de vennootschapsbelasting. De huidige bepaling betreffende de algemeen aanvaarde actuariële grondslagen is ook opgenomen in de Wet IB 2001, namelijk in art. 3.29 Wet IB 2001. Het argument dat dit zich alleen maar voordoet bij vennootschapsbelastingplichtige lichamen, acht de Orde niet concludent, want dat geldt evenzeer voor het huidige art. 3.29 Wet IB 2001. Toch staat laatstgenoemde bepaling in de Wet IB 2001 (dat tevens doorwerkt naar de Wet Vpb 1969). Het verdient volgens de Orde aanbeveling om op dit punt één lijn te trekken. Of beide bepalingen – het huidige art. 3.29 Wet IB 2001 en het voorgestelde art. 8, zesde lid, Wet Vpb 1969 – opnemen in de Wet IB 2001 of beide bepalingen opnemen in de Wet Vpb 1969. De nu voorgestelde wetsystematiek acht de Orde weinig fraai.

8. AFSCHAFFING SCHOLINGSAF TREK EN AFDRACHTVERMINDERING SCHOLING

Naar het oordeel van de Orde hebben de scholingsaftrek en de afdrachtvermindering scholing wel degelijk een positieve invloed op de scholingsuitgaven van bedrijven. Daarom ziet de Orde op die grond geen reden tot afschaffing van de faciliteit. Wel zou de bestaande regeling op een aantal punten verduidelijkt mogen worden.

9. ELEKTRONISCHE AANGIFTE (ART. XX)

Het voorgestelde art. XX bepaalt dat bij ministeriële regeling kan worden bepaald:

- (a) voor welke belastingen of groepen van belastingplichtigen of inhoudingsplichtigen het doen van aangifte uitsluitend langs elektronische weg kan geschieden, en
- (b) onder welke voorwaarden hiervan door de inspecteur bij voor bezwaar vatbare beschikking ontheffing kan worden verleend.

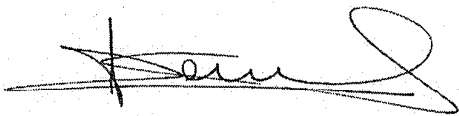
N | O | B

In verband met de rechtszekerheid doet de Orde de suggestie deze regels voorzover mogelijk in de wet vast te leggen. Als alternatief meent de Orde dat de ministeriële regeling in een zo vroeg mogelijk stadium van de parlementaire behandeling in concept aan de Kamer moet worden voorgelegd.

Een kopie van deze brief heeft de Orde heden verzonden aan de Staatssecretaris. Uiteraard is de Orde gaarne bereid het bovenstaande nader toe te lichten.

Hoogachtend,

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs,
namens deze

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Daniels', with a large, sweeping flourish at the end.

prof. dr. A.H.M. Daniels